

نگاهی اجمالی به عملکرد صادرات
غیرنفتی کشور و تراز تجاری بخش
کشاورزی در دوازده ماهه سال ۱۳۸۳

گروه پژوهشی بررسی متغیرهای کلان

تهیه کننده :

عذرا طبیب زاده

اردیبهشت ماه ۱۳۸۴

فهرست برگه

نگاهی اجمالی به عملکرد صادرات غیرنفتی کشور و تراز تجاری بخش کشاورزی در دوازده ماهه سال ۱۳۸۳ / تهیه کننده: عذرا طبیب زاده. - تهران: وزارت جهاد کشاورزی معاونت برنامه ریزی و اقتصادی، مؤسسه پژوهش‌های برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی، ۱۳۸۴.

۱۵ ص. : جدول . نمودار

نمایه ها :

آمار / صادرات و واردات / کالا / فرآورده های کشاورزی / کشاورزی

مشخصات :

عنوان : نگاهی اجمالی به عملکرد صادرات غیرنفتی کشور و تراز تجاری بخش کشاورزی در

دوازده ماهه سال ۱۳۸۳

تهیه کننده : عذرا طبیب زاده

طراحی روی جلد : طاهره نیری

سال انتشار : ۱۳۸۴

ناشر : مؤسسه پژوهش‌های برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی - مدیریت امور پردازش و تنظیم یافته‌های

تحقیقاتی

نشانی : خیابان حافظ - خیابان رودسر شرقی - پلاک ۹

<http://www.agri-peri.ir> E.mail: aperi@agri-peri.ir

تلفن : ۲۰ - ۸۸۰۰۴۱۷ - ۸۸۰۸۶۳۳ مستقیم

نمبر : ۸۸۹۶۶۶۰

– صادرات غیرنفتی

طبق آمار گمرک ج . ا. ایران در دوازده ماهه سال ۱۳۸۳ بالغ بر ۱۵۸۰۲/۵ هزارتن کالای غیرنفتی به ارزش ۶۳۸۳/۷ میلیون دلار از کشور صادر شد^۱ که نسبت به دوره مشابه سال قبل به علت افزایش ، سهم محصولات بخش صنعتی از لحاظ وزنی و ارزش به ترتیب ۱۱/۱ درصد و ۱۴/۲ درصد افزایش نشان می دهد . (جدول الف) و نمودارهای (۱) و (۲)

همچنین قیمت دلاری به ازای هر کیلوگرم کالای صادراتی در این دوره معادل ۴۰ سنت بود که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۲/۶ درصد افزایش داشته است . مقایسه ارزش صادرات غیرنفتی کشور در این دوره با رقم پیش‌بینی شده آن در برنامه سوم توسعه (۸۳۵۳ میلیون دلار)^۲ مبین تحقق ۸۱/۹ درصد^۳ از هدف فوق میباشد. در سطح بخش‌های اقتصادی نیز محصولات کشاورزی با ۸۶/۴ درصد ، محصولات صنعتی ، معدنی و پتروشیمی با ۷۸/۵ درصد، فرش و صنایع دستی با ۵۸/۴ درصد ، به‌ترتیب بالاترین عملکرد را نسبت به اهداف برنامه دارا می باشند .

سهم بخش‌های اقتصادی از کل صادرات غیرنفتی در دوره موردبررسی نشان می‌دهد که محصولات صنعتی با ۶۳/۴ درصد بالاترین سهم را به خود اختصاص داده است . سهم بخش کشاورزی در مقایسه با دوره مشابه سال قبل به علت افت صادرات پسته در نتیجه کاهش تولید ۵/۵ درصد تنزل یافته و به حدود ۱۹/۷ درصد رسیده است . (نمودار ۳)

^۱ بدون احتساب تجارت چمدانی و بازارچه های مرزی

^۲ طبق برنامه سوم توسعه ، ارزش کل صادرات غیرنفتی در دوازده ماهه سال ۸۳ معادل ۸۳۵۳ میلیون دلار پیش بینی شده است که سهم محصولات کشاورزی ۱۴۵۸ میلیون دلار ، محصولات صنعتی و معدنی و پتروشیمی ۵۸۱۰ میلیون دلار (با لحاظ صنایع غذایی) ، فرش و صنایع دستی ۹۶۵ میلیون دلار و سایر کالاها ۱۲۰ میلیون دلار می باشد .

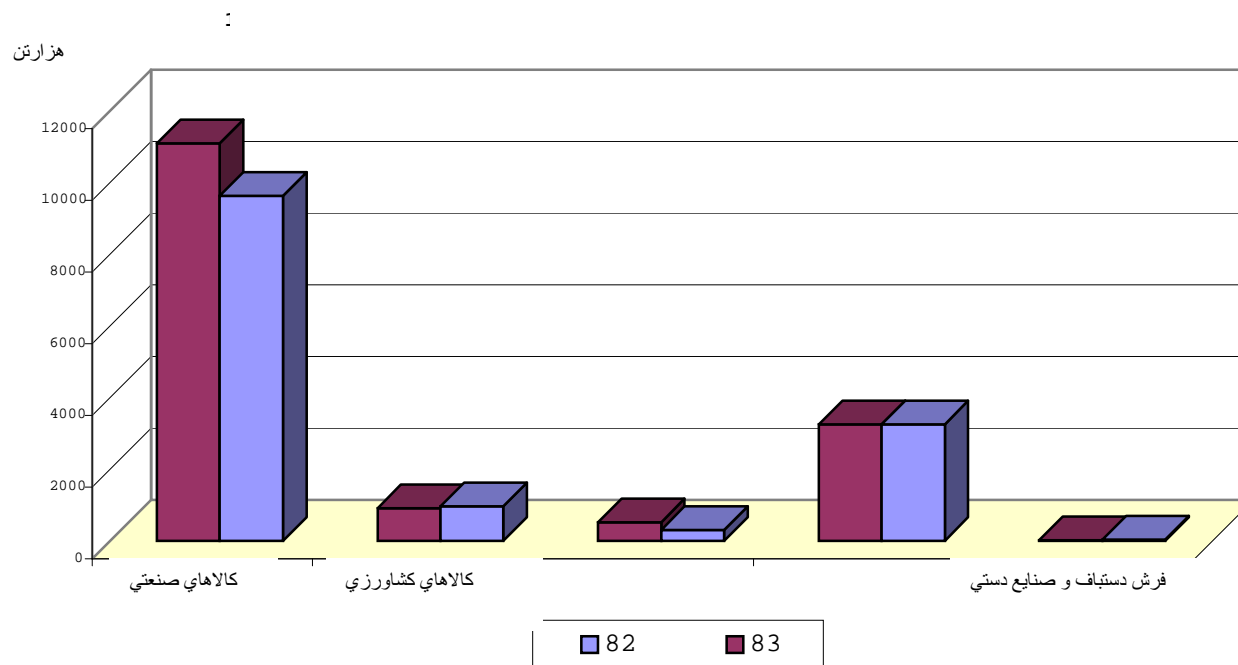
^۳ این رقم با احتساب ارزش صادرات چمدانی و بازارچه های مرزی به میزان ۴۵۴/۲ میلیون دلار محاسبه شده است. در این صورت ارزش کل صادرات غیرنفتی کالایی معادل ۶۸۳۷/۹ میلیون دلار خواهد بود.

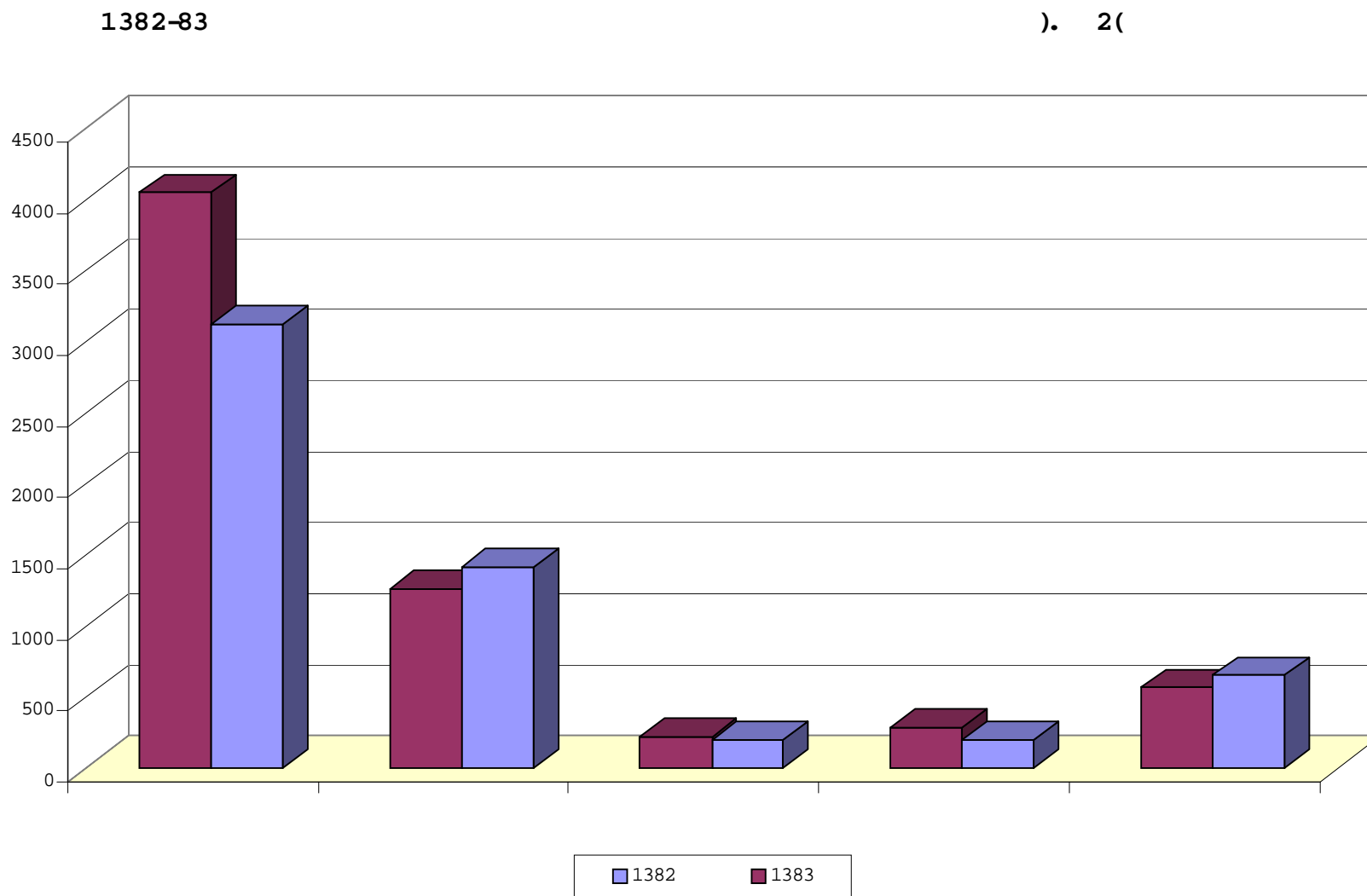
جدول (الف): مقایسه عملکرد صادرات غیرنفتی کشوری به تفکیک بخش های مختلف طی فروردین تا اسفند ماه سالهای ۸۲-۱۳۸۳

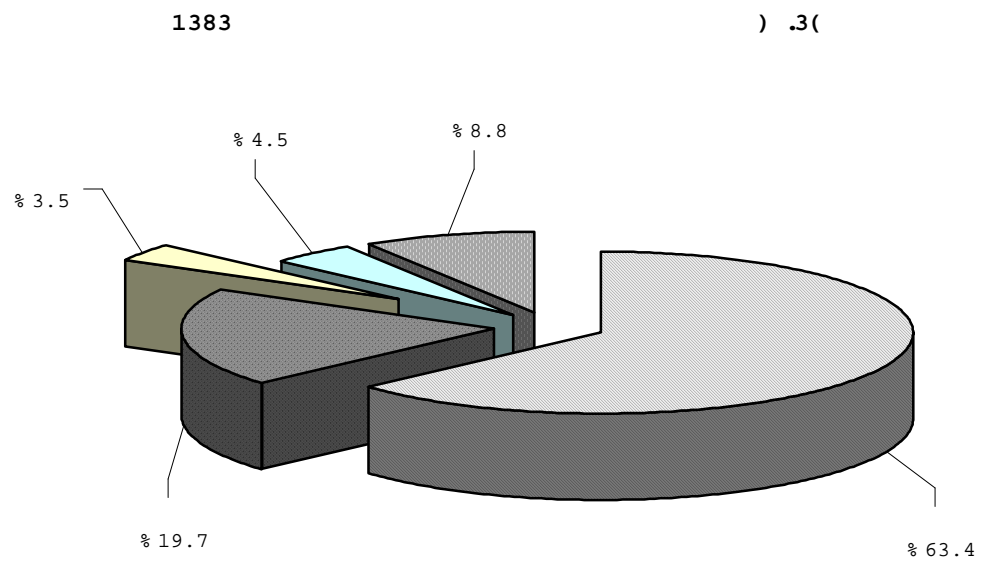
گروه کالایی	وزن (هزارتن)		درصدتغییر وزن فروردین تا اسفند ماه سال ۸۳ نسبت به ۸۲	ارزش (میلیون دلار)		درصدتغییر ارزش فروردین تا اسفند ماه سال ۸۳ نسبت به ۸۲	قیمت یک کیلو گرم کالای صادراتی (دلار)		درصدتغییر قیمت فروردین تا اسفند ماه سال ۸۳ نسبت به ۸۲	سهم (ارزشی) بخش از کل صادرات غیرنفتی	
	۱۳۸۳	۱۳۸۲		۱۳۸۳	۱۳۸۲		۱۳۸۳	۱۳۸۲		۱۳۸۳	۱۳۸۲
کالاهای صنعتی	۱۱۰۹۱,۸	9632.9	15.1	۴۰۴۸,۹	۳۱۲۶,۱	29.5	۰,۴	۰,۳	۱۲,۵	۵۵,۹	۶۳,۴
کالاهای کشاورزی	۹۱۰,۸	۹۷۱,۷	-6.3	۱۲۵۹,۷	۱۴۱۲	-10.8	۱,۴	۱,۵	-4.8	۲۵,۲	۱۹,۷
صنایع غذایی	۵۱۹	۳۱۷,۲	63.6	۲۲۴,۷	۲۰۲,۲	11.1	۰,۴۳	۰,۶۴	-32.1	۳,۶	۳,۵
محصولات معدنی	۳۲۵۳,۹	۳۲۵۵,۴	-0.05	۲۸۶,۵	۱۹۹,۴	۴۳,۷	۰,۰۹	۰,۰۶	43.7	۳,۶	۴,۵
فرش دستباف و صنایع دستی	۲۶,۶	۴۶	-42.2	۵۶۳,۹	۶۵۲,۶	-13.6	۲۱,۲	۱۴,۲	۴۹,۴	۱۱,۷	۸,۸
کل صادرات غیر نفتی	۱۵۸۰۲,۱	۱۴۲۲۳,۲	11.1	۶۳۸۳,۷	۵۵۹۲,۳	14.2	۰,۴۰	۰,۳۹	۲,۶	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰

ماخذ - آمارمقدماتی تجارت خارجی جمهوری اسلامی ایران دوازده ماهه سال ۸۳

نمودار شماره (۱) میزان صادرات غیر نفتی به تفکیک گروه‌های کالایی از فروردین تا اسفند ماه سالهای ۱۳۸۲-۸۳

۲- صادرات کشاورزی

در دوازده ماهه سال ۸۳ صادرات محصولات کشاورزی ۹۱۰/۸ هزارتن به ارزش ۱۲۵۹/۷ میلیون دلار و قیمت واحد ۱/۴ دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از لحاظ وزن ، ارزش و قیمت هر کیلوگرم ، به ترتیب ۶/۳- درصد ، ۱۰/۸- درصد و ۴/۸- درصد تغییر نشان می دهد .
در جدول (ب) ضمن گزارش عمده ترین اقلام صادرات بخش کشاورزی در این دوره عملکرد مربوطه با دوره مشابه سال قبل مقایسه و سهم ارزشی هر قلم کالا از کل صادرات کشاورزی و غیرنفتی ارائه گردیده است .

مطابق جدول فوق تغییرات وزنی و ارزشی اقلام عمده صادرات بخش کشاورزی دارای نوسانات زیادی بوده بطوری که بیشترین رشد وزنی و ارزشی در دوره مورد بررسی مربوط به ریشه شیرین بیان ، مرکبات ، انار ، نخود و انواع بنشن، می باشد.

مقایسه سهم ارزشی هر قلم کالای کشاورزی از کل صادرات غیرنفتی در دوازده ماهه سال مذکور بیانگر این است که محصولات پسته و مغز پسته ، کشمش ، زعفران ، پوست و انواع سالامبور به ترتیب با ۸/۳ ، ۱/۶ ، ۱/۵ و ۱/۲ درصد بیشترین سهم را دارا بوده اند. در حالی که سهم ارزشی اقلام فوق از کل صادرات محصولات کشاورزی به ترتیب ۴۲/۳ ، ۸/۲ ، ۷/۵ و ۶/۲ درصد می باشد . سهم تجمعی اقلام صادراتی محصولات کشاورزی گویای این واقعیت است که ارزش ۴ قلم عمده محصولات کشاورزی نزدیک به ۱۲/۷ درصد از کل صادرات غیرنفتی را تشکیل می دهد در حالی که رقم فوق در مقایسه با کل ارزش صادرات بخش کشاورزی ۶۴/۲ درصد می باشد. دلایل کاهش صادرات اقلام عمده به شرح ذیل می باشد:

– پسته :

در میان خشکبار پسته محصول مهم صادراتی غیرنفتی و کشاورزی محسوب می شود . در دوره مورد بررسی صادرات این محصول بالغ بر ۱۲۹/۳ هزارتن و به ارزش ۵۳۲/۸ میلیون دلار بوده است که نسبت به دوازده ماه سال قبل کاهش وزنی ۳۷/۵ درصدی و ارزشی ۳۳/۷ درصدی را داشته است . پسته یک محصول سال آور است و با توجه به اینکه سال ۸۲ ، سال نیآور این محصول بوده است تولید در سال مذکور تنزل یافته که این امر قطعاً در کاهش میزان صادرات از ۲۰۷ هزارتن به ۱۲۹ هزارتن موثر بوده است. از طرفی میزان صادرات پسته در سال ۱۳۸۲ در طول تاریخ صادرات پسته ایران استثنایی بوده و صادرکنندگان به بهانه دریافت جایزه صادراتی با یافتن بازارهای جدید ، اقدام به صادرات نموده اند که به این ترتیب میزان صادرات در آن سال افزایش چشمگیری داشته است . لذا کاهش تولید در نتیجه سال نیآوری این محصول ، دلیل اصلی کاهش صادرات بوده اگرچه در سال ۸۳ قیمت جهانی پسته افزایش زیادی داشته اما به علت کاهش مقدار صادرات آن ، ارزش صادراتی نیز تنزل پیدا کرده است. ضمناً موانع غیرتعرفه ای و همچنین حساسیت اتحادیه اروپا درخصوص میزان آفلاتوکسین پسته ایران نیز می تواند از عوامل تاثیرگذار در کاهش صادرات این محصول باشد.

– خرما :

در دوره مورد بررسی صادرات خرما بالغ بر ۸۸ هزارتن به ارزش ۳۶/۹ میلیون دلار بوده است که از لحاظ وزنی ۹/۸ درصد و ارزشی ۱۶/۲ درصد تنزل داشته است . دلیل کاهش میزان صادرات این محصول عمدتاً مربوط به کاهش صادرات رقم استعمران می باشد که حدود ۲۵-۳۰ درصد صادرات خرما را به خود اختصاص می دهد. بنظر می رسد افزایش خرید تضمینی این رقم از حدود ۱۱ هزارتن در سال ۱۳۸۲ به ۱۸۵۵۳ تن در سال ۱۳۸۳ توسط سازمان تعاون روستایی (به دلیل افزایش تولید) و مخلوط نمودن انواع مرغوب و نامرغوب در اقدام صادرکنندگان نسبت به عدم خرید و کاهش صادرات موثر بوده است.

- قیسی :

کاهش صادرات قیسی نیز بر اثر کاهش تولید زردآلو به علت سرمازدگی است.

- خاویار :

از دیگر اقلام مهم صادراتی کشاورزی خاویار است. از دلایل کاهش ۳۱/۷ درصدی وزن و ۳۲/۷ درصدی ارزش صادرات آن میتوان به کاهش تولید، شرایط طبیعی و صید و بهره‌برداری بدون کنترل کشورهای همجوار دریای خزر اشاره نمود.

در جدول (ج) صادرات صنایع غذایی از فروردین تا اسفند ماه سال ۸۲ و ۸۳ نشان داده شده است. میزان صادرات این اقلام در دوازده ماهه سال ۸۳ بالغ بر ۵۱۹ هزارتن و به ارزش ۲۲۴/۷ میلیون دلار است که نسبت به دوره مشابه سال قبل افزایش وزنی ۶۳/۶ درصد و ارزش ۱۱/۱ درصد داشته است. در برخی اجزاء صنایع غذایی از جمله ملاس چغندر باگاس نیشکر، نوشابه و آب معدنی، بیسکویت و انواع شیرینی به ترتیب بیشترین افزایش حاصل شده است در حالی که صادرات رب گوجه‌فرنگی بیشترین کاهش را نشان می‌دهد.

سهم ارزشی صادرات صنایع غذایی از کل صادرات غیرنفتی در دوازده ماهه سال ۸۳ حدود ۳/۵ درصد است که تغییر چندانی نسبت به دوره مشابه سال قبل نداشته است.

وزن: تن و ارزش: هزار دلار

جدول (ب) مقایسه عملکرد عمده ترین اقلام صادراتی بخش کشاورزی از فروردین تا اسفند ماه سال ۸۲ و ۸۳

نام کالا	فروردین تا اسفند ماه ۱۳۸۲	فروردین تا اسفند ماه ۸۲	درصدتغییرنسبت به ۸۲	ارزش تن	ارزش تن	ارزش تن
جمع انواع خشکیار	۴۳۹۴۰۴,۰	۶۹۵۵۶۸,۵	-18.2	۳۵۹۲۷۸,۸	۹۴۰۶۳۴,۲	-26.1
یسته و مغز یسته	۲۰۷۰۲۲,۴	۵۳۲۸۰۲,۶	-37.5	۱۲۹۳۱۰,۱	۸۰۳۱۶۰,۲	-33.7
کشمش	۱۱۵۸۶۳,۲	۱۰۳۴۹۵,۷	-5.4	۱۲۲۴۸۸,۳	۷۰۰۰۷,۸	47.8
خرما	۹۷۵۸۱,۲	۳۶۹۰۴,۷	-9.8	۸۸۰۲۱,۳	۴۴۰۵۸,۴	-16.2
بادام و مغز بادام	۲۵۴۹,۲	۳۴۱۸,۵	-53.0	۱۱۹۹,۰	۵۴۲۳,۰	-37.0
قیسی	۱۲۷۵,۱	۱۰۱۱,۰	-27.5	۹۲۴,۸	۱۳۹۱,۰	-27.3
تخمه و انواع آن	۳۸۸۵,۹	۴۰۹۴,۰	-23.0	۲۹۹۳,۵	۴۷۷۸,۴	-14.3
سایر میوه های خشک	۱۱۲۲۷,۰	۱۳۸۴۲,۰	27.7	۱۴۳۴۱,۸	۱۱۸۱۵,۴	17.2
جمع میوه های تازه	۲۱۸۷۹۱,۶	۸۰۰۹۰,۹	-3.6	۲۱۰۹۱۲,۱	۴۹۵۲۸,۴	61.7
انار	۱۴۰۷۵,۵	۱۵۷۹۷,۰	66.4	۲۳۴۱۷,۵	۵۲۶۹	199.8
انگور	۵۸۳۰,۲	۲۱۹۵,۶	-10.0	۵۲۴۵,۶	۱۶۴۸,۴	33.2
سیب درختی	۸۹۱۴۷,۱	۲۲۱۴۲,۸	-38.5	۵۴۷۹۶,۹	۱۹۵۵۸,۵	13.2
هندوانه	۵۱۳۶۷,۱	۹۰۲۶,۵	4.0	۵۳۴۰۵,۲	۷۹۹۳,۳	12.9
خریزه و طالبی	۸۲۴۹	۲۶۳۵,۷	-16.5	۶۸۹۱,۴	۱۹۹۴,۶	32.1
سایر میوه های تازه	۳۷۴۵۳,۳	۱۷۹۰۷,۵	12.4	۴۲۱۰۵,۸	۱۰۲۰۳,۹	75.5
مرکبات	۱۲۶۶۹,۴	۱۰۳۸۵,۸	97.7	۲۵۰۴۹,۷	۲۸۶۰,۷	263.1
جمع سبزیجات	۱۱۳۴۱۲,۰	۲۳۳۸۸,۲	1.4	۱۱۴۹۶۶,۲	۲۰۱۸۱,۶	15.9
گوجه فرنگی	۵۸۵۹,۲	۷۰۲,۱	-29.8	۴۱۱۲,۳	۱۱۳۴,۴	-38.1
پیاز	۳۰۷۸۷,۱	۴۰۵۵,۸	5.8	۳۲۵۵۹,۵	۴۰۵۵,۸	0.8
سیب زمینی	۲۱۱۷۴,۹	۵۰۷۰,۴	17.9	۲۴۹۷۵,۳	۴۱۶۴,۶	21.7
	۶۷۸,۶	۱۸۵,۵	-51.6	۳۲۸,۵	۱۸۵,۵	-2.3
سیر	۵۴۹۱۲,۲	۱۳۳۴۷,۵	-3.5	۵۲۹۹۰,۶	۱۰۶۴۱,۳	25.4
جمع گیاهان دارویی و صنعتی	۴۶۶۴۰	۱۲۴۸۶۹	-34.4	۳۰۵۷۲,۸	۱۰۷۷۰۶,۳	15.9
زیره	۱۴۸۶۸,۱	۱۲۵۲۵,۴	-39.9	۸۹۳۱,۳	۲۰۲۰۳,۷	-38.0
زعفران	۱۳۸,۹	۹۹۱۴,۷	23.8	۱۷۲	۶۶۵۶۹,۸	42.6
نوتون و تنباکو	۸۲۰,۷	۸۰۹۶,۷	8.5	۸۹۰۵,۱	۷۰۵۵,۷	14.8
حنای سدر	۱۹۲۳,۹	۱۰۰۳,۵	-3.4	۱۸۵۸,۶	۱۰۵۱,۳	-4.5
تخم گشنیز	۵۵۹۶,۲	۶۳۹,۶	-41.7	۳۲۶۲,۳	۱۰۲۴,۷	-37.6
صمغها	۱۹۱۵,۹	۳۷۲۸,۴	-15.8	۱۶۱۳,۱	۲۵۸۳,۷	44.3
ریشه شیرین بیان	۴۳۱,۶	۵۸۶	136.8	۱۰۲۱,۹	۱۷۸,۶	228.1
سایر گیاهان دارویی	۳۵۱۱,۴	۲۴۹۲	-26.5	۲۵۸۰,۳	۲۷۲۵,۸	-8.6
کتیرا	۲۴۰,۱	۳۲۷	0.7	۲۴۱,۷	۶۱۵,۸	-46.9
پنبه ، لینتروآخال	۹۸۰۶,۹	۵۵۵,۷	-79.7	۱۹۸۶,۵	۵۶۹۷,۲	-90.2
جمع محصولات حیوانی	۳۹۳۹۰,۹	۱۵۷۲۲۳,۱	1.5	۳۹۹۸۴,۹	۱۳۹۵۸۲	12.6
پوست و انواع سالامبور	۱۷۰۱۱,۱	۷۸۴۷۸,۷	25.0	۲۱۲۵۹,۶	۶۴۳۲۲,۴	22.0
تخم مرغ	۱۳۰۱۹,۸	۴۲۴۲,۷	-45.4	۷۱۰۷,۵	۷۷۸۵,۶	-45.5
عسل	۱۳۷۶,۷	۱۵۷۰,۳	-43.9	۷۷۲,۲	۲۸۴۷,۳	-44.8
روده و انواع آن	۱۴۰۶,۹	۴۹۵۸۴,۱	2.8	۱۴۴۶,۲	۴۲۰۰,۹	18.0
پشم و کرک	۲۱۹۲,۳	۱۶۸۱۶,۷	-5.8	۲۰۶۴,۳	۱۴۵۱۴	15.9
پزندگان	۲۵۳,۸	۱۴۹۳,۶	-39.9	۱۵۲,۵	۱۶۴۹,۵	-9.5
سایر محصولات دامی	۴۱۳۰,۳	۵۰۳۷	73.9	۷۱۸۲,۶	۶۴۵۵,۲	-22.0
جمع محصولات دریایی	۱۴۳۸۸,۷	۶۳۰۸۹,۱	-12.6	۱۲۵۷۲,۲	۷۳۷۱۵,۸	-14.4
خاویار	۵۳,۶	۲۱۹۳۴	-31.7	۲۶,۶	۳۲۵۷۱,۴	-32.7
ماهی	۷۹۵۴	۹۲۷۲,۸	-39.0	۴۸۵۰,۵	۱۰۵۷۰,۸	-12.3
میگو	۶۳۸۱,۱	۳۱۸۸۲,۳	20.4	۷۶۸۵,۱	۳۰۵۷۳,۶	4.3
گل و گیاه تازه	۲۴۶۳,۳	۱۴۹۳,۷	-5.9	۲۳۱۶,۹	۱۱۶۱,۸	28.6
نخود و انواع بنشن	۴۹۵۶۰,۲	۴۴۷۹۶,۴	60.1	۷۹۳۳۴,۵	۲۹۲۵۰,۷	53.1
سایر محصولات کشاورزی	۴۷۶۴۹,۳	۶۹۱۸۱,۱	27.7	۶۰۸۶۱,۶	۵۰۲۳۸	37.7
کل صادرات کشاورزی	۹۷۱۷۰۰	۱۲۵۹۷۰۰	-6.3	۹۱۰۸۰۰	۱۴۱۲۰۰۰	-10.8

ادامه جدول (ب)

درصدتجمعی از صادرات کشاورزی		سهیم ارزشی از صادرات کشاورزی		درصدتجمعی از صادرات غیرنفتی		سهیم ارزش غیر صادرات نفتی		نام کالا	ردیف
۱۳	۱۲	۱۳	۱۲	۱۳	۱۲	۱۳	۱۲		
۴۲.۳	۵۶.۹	42.3	56.9	۸.۳	۱۴.۴	8.3	14.4	پسته و مغز پسته	۱
۵۰.۵	۶۱.۹	8.2	5.0	۱۰.۰	۱۵.۶	1.6	1.3	کشمش	۲
۵۸.۰	۶۶.۶	7.5	4.7	۱۱.۵	۱۶.۸	1.5	1.2	زعفران	۳
۶۴.۲	۷۱.۲	6.2	4.6	۱۲.۷	۱۸.۰	1.2	1.2	بوست و انواع سلامبور	۴
۶۹.۷	۷۴.۸	5.5	3.6	۱۳.۸	۱۸.۹	1.1	0.9	سایر محصولات کشاورزی	۵
۷۳.۶	۷۷.۸	3.9	3.0	۱۴.۵	۱۹.۶	0.8	0.8	روده و انواع آن	۶
۷۷.۲	۷۹.۹	2.9	3.1	۱۵.۲	۲۰.۱	0.6	0.8	خرما	۷
۸۰.۱	۸۳.۰	1.7	2.3	۱۵.۸	۲۰.۹	0.3	0.6	خاویار	۸
۸۲.۶	۸۵.۲	3.6	2.1	۱۶.۳	۲۱.۵	0.7	0.5	نخود و انواع بنشن	۹
۸۳.۶	۸۶.۶	2.5	2.2	۱۶.۷	۲۱.۸	0.5	0.5	میگو	۱۰
۸۵.۳	۸۸.۹	1.0	1.4	۱۷.۰	۲۲.۴	0.2	0.4	زیره	۱۱
۸۶.۶	۸۹.۹	1.8	1.4	۱۷.۳	۲۲.۶	0.3	0.3	سیب درختی	۱۲
۸۸.۴	۹۱.۳	1.3	1.0	۱۷.۶	۲۲.۸	0.3	0.3	بشم و کرک	۱۳
۸۹.۸	۹۲.۰	1.4	0.7	۱۷.۸	۲۲.۹	0.3	0.2	سایر میوه های تازه	۱۴
۹۰.۹	۹۲.۸	1.1	0.8	۱۸.۰	۲۳.۱	0.2	0.2	سایر میوه های خشک	۱۵
۹۲.۰	۹۳.۶	1.1	0.8	۱۸.۲	۲۳.۳	0.2	0.2	سایر تره بار و سبزیجات	۱۶
۹۲.۷	۹۴.۳	0.7	0.7	۱۸.۴	۲۳.۷	0.1	0.2	ماهی	۱۷
۹۳.۵	۹۴.۵	0.8	0.2	۱۸.۶	۲۳.۷	0.2	0.1	مرکبات	۱۸
۹۴.۸	۹۴.۹	1.3	0.4	۱۸.۷	۲۳.۹	0.2	0.1	انار	۱۹
۹۵.۵	۹۵.۵	0.7	0.6	۱۸.۹	۲۴.۱	0.1	0.1	هندوانه	۲۰
۹۶.۱	۹۶.۰	0.6	0.5	۱۹.۰	۲۴.۲	0.1	0.1	توتون و تنباکو	۲۱
۹۶.۵	۹۶.۳	0.4	0.3	۱۹.۱	۲۴.۳	0.1	0.1	سیب زمینی	۲۲
۹۶.۹	۹۶.۸	0.4	0.5	۱۹.۲	۲۴.۴	0.1	0.1	سایر محصولات دامی	۲۳
۹۷.۲	۹۷.۴	0.3	0.6	۱۹.۲	۲۴.۵	0.1	0.1	تخم مرغ	۲۴
۹۷.۵	۹۷.۷	0.3	0.3	۱۹.۳	۲۴.۶	0.1	0.1	تخمه و انواع آن	۲۵
۹۷.۸	۹۸.۰	0.3	0.3	۱۹.۴	۲۴.۷	0.1	0.1	پیاز	۲۶
۹۸.۱	۹۸.۲	0.3	0.2	۱۹.۴	۲۴.۷	0.1	0.0	صمغها	۲۷
۹۸.۴	۹۸.۶	0.3	0.4	۱۹.۵	۲۴.۸	0.1	0.1	بادام و مغز بادام	۲۸
۹۸.۵	۹۸.۸	0.1	0.2	۱۹.۵	۲۴.۹	0.0	0.1	عسل	۲۹
۹۸.۷	۹۹.۰	0.2	0.2	۱۹.۵	۲۴.۹	0.0	0.0	سایر گیاهان دارویی	۳۰
۹۸.۹	۹۹.۱	0.2	0.1	۱۹.۶	۲۴.۹	0.0	0.0	انگور	۳۱
۹۹.۱	۹۹.۲	0.2	0.1	۱۹.۶	۲۵.۰	0.0	0.0	خریزه و طالی	۳۲
۹۹.۲	۹۹.۳	0.1	0.1	۱۹.۶	۲۵.۰	0.0	0.0	گل و گیاه تازه	۳۳
۹۹.۳	۹۹.۴	0.1	0.1	۱۹.۷	۲۵.۰	0.0	0.0	برندگان	۳۴
۹۹.۴	۹۹.۵	0.1	0.1	۱۹.۷	۲۵.۱	0.0	0.0	قبسی	۳۵
۹۹.۵	۹۹.۶	0.1	0.1	۱۹.۷	۲۵.۱	0.0	0.0	حنا و سدر	۳۶
۹۹.۶	۹۹.۷	0.1	0.1	۱۹.۷	۲۵.۱	0.0	0.0	گوچه فرنگی	۳۷
۹۹.۷	۹۹.۸	0.1	0.1	۱۹.۷	۲۵.۱	0.0	0.0	تخم گشنیز	۳۸
۹۹.۷	۹۹.۸	0.0	0.0	۱۹.۷	۲۵.۱	0.0	0.0	ریشه شیرین بیان	۳۹
	۱۰۰.۲	0.0	0.4	۱۹.۷	۲۵.۲	0.0	0.1	بنبه ، لینتروآخال	۴۰
	۱۰۰.۲	0.0	0.0	۱۹.۷	۲۵.۲	0.0	0.0	کتیرا	۴۱
	۱۰۰.۲	0.0	0.0	۱۹.۷	۲۵.۲	0.0	0.0	سر	۴۲
						19.7	25.2	کل صادرات کشاورزی	

جدول (ج) صادرات صنایع غذایی از فروردین تا اسفند ماه سال ۸۲ و ۸۳

نام کالا	فروردین تا اسفند ماه ۱۳۸۲				فروردین تا اسفند ماه ۱۳۸۳				درصد تغییر ۸۳ نسبت به ۸۲
	تن	هزار دلار	سهم وزنی	سهم ارزشی	تن	هزار دلار	سهم وزنی	سهم ارزشی	
عصاره و پودر شیرین بیان	۴۷۴۲,۷	۸۶۶۷,۸	۱,۵	۴,۳	۴۳۹۲,۳	۸۲۹۷,۰	۰,۸	۳,۷	-4.3
ملاس چغندر با گاس نیشکر	۴۷۳۱۵,۲	۲۳۳۱,۲	۱۴,۹	۱,۲	۲۲۰۰۵۹,۵	۱۱۳۷۶,۳	۴۲,۴	۵,۱	388.0
بیسکویت و انواع نان شیرینی	۲۰۳۶۶,۵	۱۵۳۳۵,۵	۶,۴	۷,۶	۳۶۷۱۳,۸	۲۷۳۸۶,۵	۷,۱	۱۲,۲	78.6
شکلات و همانند آن	۲۲۴۸۲,۳	۲۴۳۷۸,۴	۷,۱	۱۲,۱	۲۳۵۱۸,۵	۲۸۴۲۲,۳	۴,۵	۱۲,۶	16.6
کنسرو و کمپوت	۱۵۱۸,۰	۱۸۶۱,۵	۰,۵	۰,۹	۲۱۰۲,۱	۲۶۱۳,۷	۰,۴	۱,۲	40.4
رب گوجه فرنگی	۵۷۵۴۰,۶	۲۹۸۸۱,۱	۱۸,۱	۱۴,۸	۲۸۸۵۹,۴	۱۴۷۴۰,۷	۵,۶	۶,۶	-50.7
سرکه و انواع ترشی	۴۹۱۹,۹	۳۶۰۱,۹	۱,۶	۱,۸	۴۶۲۱,۰	۳۲۷۴,۹	۰,۹	۱,۵	-9.1
گلاب و سایر عرقیات	۳۹۶۹,۹	۷۸۴۱,۵	۱,۳	۳,۹	۳۷۰۳,۰	۱۱۹۹۳,۴	۰,۷	۵,۳	52.9
آبمیوه و کنسانتره	۳۰۱۶۵,۴	۱۹۲۹۱,۵	۹,۵	۹,۵	۲۷۴۵۹,۰	۱۸۶۱۳,۹	۵,۳	۸,۳	-3.5
نوشابه، آب معدنی	۲۱۵۸۲,۶	۵۶۸۰,۴	۶,۸	۲,۸	۶۵۸۰۳,۸	۱۶۴۶۶,۱	۱۲,۷	۷,۳	189.9
ماکارونی	۷۵۳۳,۱	۴۶۸۵,۸	۲,۴	۲,۳	۶۵۸۱,۷	۳۸۸۶,۴	۱,۳	۱,۷	-17.1
خمیر مایه	۲۱۸۸,۵	۴۰۹۳,۸	۰,۷	۲,۰	۳۰۷۸,۳	۵۶۵۹,۴	۰,۶	۲,۵	38.2
سایر مواد غذایی	۹۲۹۰۴,۷	۷۴۵۹۱,۰	۲۹,۳	۳۶,۹	۹۲۱۱۳,۱	۷۱۹۶۷,۶	۱۷,۷	۳۲,۰	-3.5
جمع صنایع غذایی	۳۱۷۲۲۹,۴	۲۰۲۲۴۱,۴	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰	۵۱۹۰۰۵,۵	۲۲۴۶۹۸,۲	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰	11.1

ماخذ - آمارمقدماتی تجارت خارجی جمهوری اسلامی ایران دوازده ماهه سال ۸۳

۳- واردات کشاورزی^۱

در دوازده ماهه سال ۸۳ مقدار ۳۱۳۳۱/۲ هزارتن کالاهای غیرنفتی به ارزش ۳۴۱۰۵/۳ میلیون دلار از طریق مرزهای گمرکی وارد کشور گردید که نسبت به دوره مشابه سال قبل به لحاظ وزن ۷/۶ درصد و ارزش ۳۰/۴ درصد رشد نشان میدهد. براساس اهداف برنامه سوم برای مدت مذکور معادل ۲۱۳۱۵ میلیون دلار واردات انواع کالا به کشور پیش بینی شده بود که با توجه به رقم ۳۴۱۰۵/۴ میلیون دلار، حدود ۶۰ درصد بیشتر از اهداف برنامه، واردات انجام گرفته است. جدول (د) واردات محصولات کشاورزی را نشان می دهد. براساس جدول فوق ارزش واردات کشاورزی در دوازده ماهه سال ۸۳ بالغ بر ۶۳۳۵/۵ هزارتن و به ارزش ۲۱۰۱/۳ میلیون دلار بوده است که نسبت به دوره مشابه گذشته از نظر وزن ۳/۱ درصد و ارزش درصد ۳۷/۱ افزایش دارد. سهم واردات کشاورزی از کل واردات از لحاظ وزن و ارزش به ترتیب ۲۰/۲ و ۶/۲ درصد می باشد. در میان این اقلام بیشترین رشد وزنی مربوط به جو با رشد ۱۹۶ درصد (ارزش ۱۰۸/۶ میلیون دلار) و بیشترین کاهش مربوط به گندم با کاهش ۷۶/۹ درصد، می باشد.

---

^۱ درخصوص نحوه داده های کشاورزی تنها موردی که در گزارشات ماهانه گمرک ذکر می گردد، کود شیمیایی است که در محاسبه رقم واردات کشاورزی لحاظ شده است.

جدول (د): میزان و ارزش واردات اقلام عمده کشاورزی از فروردین تا اسفند ماه سال ۸۳-۱۳۸۲

شرح	فروردین تا اسفند ماه ۱۳۸۲		فروردین تا اسفند ماه ۱۳۸۳		درصدتغییرارزش ش دوازده ماهه نسبت به ۸۲	درصدتغییروزن دوازده ماهه
	میلیون دلار	تن	میلیون دلار	تن		
گوشت	۲۵۳۶۰,۵	۴۳,۴	۵۰۶۸۵	۹۶,۴	122.1	99.9
برنج	۶۶۷۵۷۵,۷	۲۰۳,۳	۸۱۸۴۸۵	۲۵۷,۷	26.8	22.6
گندم	۶۹۵۵۱۹,۷	۱۰۶,۵	۱۶۰۷۴۴	۲۴,۰	-77.5	-76.9
چای	-	-	۵۴۸۶	۱۱,۶	100.0	100.0
ذرت	۲۴۹۰۰۹۸,۱	۳۴۸,۸	۱۹۲۴۴۴۴	۴۱۴,۳	18.8	-22.7
جو	۱۸۹۸۷۲,۵	۳۵,۲	۵۶۲۰۷۱	۱۰۸,۶	208.5	196.0
روغن خوراکی	۱۰۸۲۴۵۰,۴	۶۰۹,۳	۱۰۲۲۰۸۲	۷۱۸,۰	17.8	-5.6
شکر	۲۲۶۹۶۶,۵	۴۱,۹	۱۵۳۰۲۲	۳۴,۴	-17.9	-32.6
انواع کود شیمیایی	۷۶۶۵۰۰,۲	۱۴۵,۰	۱۶۳۸۵۳۳	۴۳۶,۴	201.0	113.8
جمع کشاورزی	۶۱۴۴۳۴۳,۶	۱۵۳۳,۴	۶۳۳۵۵۵۲	۲۱۰۱,۴	37.0	3.1
سهم کشاورزی از کل واردات	۲۱,۱	۵,۹	۲۰,۲	۶,۲	5.1	-4.2
جمع کل واردات	۲۹۱۱۳۹۱۸	۲۶۱۵۸,۳	31331245	۳۴۱۰۵,۳	30.4	7.6

ماخذ- آمارمقدماتی تجارت خارجی جمهوری اسلامی ایران دوازده ماهه سال ۸۳

۴- تراز تجاری کشاورزی

تراز تجاری محصولات کشاورزی (با لحاظ صنایع غذایی) در دوازده ماهه سال ۸۳ نسبت به دوره مشابه ماقبل که از مازادی معادل ۸۰/۹ میلیون دلار برخوردار بود ، به رقم منهای ۶۱۷ میلیون دلار تغییر یافت. علت این تغییر رشد ۳۷ درصدی ارزش واردات محصولات کشاورزی می باشد. ضمن اینکه در دوره زمانی مورد نظر ارزش صادرات کشاورزی نیز معادل ۱۰/۸ درصد کاهش یافته است.

جدول (هـ) : ارزش صادرات (با لحاظ صنایع غذایی) ، واردات و تراز تجاری بخش کشاورزی از واحد میلیون دلار فروردین تا اسفند ماه ۸۲ و ۸۳

شرح	صادرات کشاورزی	واردات کشاورزی	تراز تجاری
فروردین تا اسفند ماه سال ۸۲	۱۶۱۴,۲	۱۵۳۳,۳	80.9
فروردین تا اسفند ماه سال ۸۳	۱۴۸۴,۴	۲۱۰۱,۴	-617

ماخذ- آمارمقدماتی تجارت خارجی جمهوری اسلامی ایران دوازده ماهه سال ۸۳

